

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім.В.ГЕТЬМАНА

Структурно-інституційні зміни та інвестиційно-інноваційний розвиток регіону

Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції

ЧЕРНІВЦІ
17-18 травня 2007 року

Структурно-інституційні зміни та інвестиційно-інноваційний розвиток регіону: Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції, 17-18 травня 2007 року. – Чернівці, 2007. – 508 с.

Структурно-інституційні зміни та інвестиційно-інноваційний розвиток регіону є нині вирішальною ланкою всієї економічної політики держави. Без неї неможливо вийти на рубежі економічного зростання, забезпечити приріст соціального ефекту, збалансувати макро- та мікроструктуру, підвищити оплату праці до рівня, що забезпечує її високу продуктивність та ринкову платоспроможність.

У збірнику представлено роботи науковців, практичних працівників, які розглядають питання стратегічного розвитку регіонів, напрямки забезпечення економічного зростання регіону та шляхів його інтеграції у світовий економічний простір.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються проблемами стратегічного розвитку регіону.

Редакційна колегія:

Е.І.Бойко - д.е.н., професор, **Е.О.Грицюк** – к.е.н., доцент, **Д.Г.Лук'яненко** – д.е.н., професор, **А.А.Мазаракі** – д.е.н., професор, **В.В.Мова** – д.е.н., професор, **Т.М.Ореховська** – к.е.н., професор, **А.М.Поручник** – д.е.н., професор, **І.М.Школа** – д.е.н., професор, **М.Ф.Юрій** – д.і.н., професор.

Рецензенти: доктор економічних наук, професор **М.А.Козоріз**
доктор економічних наук, професор **В.І.Пиля**

Редакція вісника:

Головний редактор – **І.М.Школа**

Редактор – **Р.В.Кравчук**

Коректор – **Н.Т.Гринівська**

Комп'ютерний дизайн і макетування **С.О. Галамашевич, Н.В.Данелюк.**

Друкується за ухвалою Вченої Ради Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© ЧТЕІ КНТЕУ, 2007

Підписано до друку 20.04.2007 р.

опыта замечено, что БИ ускоряют развитие малых предприятий в разы, снижая количество неудач до 20%.

Важным моментом при создании самих БИ является проведение обязательного обучения его персонала технологиям БИ, специфике работы с клиентами и арендаторами, продвижению услуг инкубатора на рынке и основным навыкам в сфере связей с общественностью и государственными органами (в первую очередь, в лице администрации муниципального образования) в целях обеспечения эффективной работы БИ и достижения им целей, определенных в бизнес-плане.

Таким образом, инкубаторы малого бизнеса являются частью инфраструктуры поддержки малого предпринимательства. БИ могут выступать как самостоятельно, так и как часть единой системы развития малых предприятий, наряду с такими структурами, как технологические и научные парки, инновационные и бизнес-центры и др., где БИ отводится одна из ранних фаз развития малого предпринимательства. Нарращивание инфраструктурного комплекса региональной системой БИ позволит более эффективно проводить программные мероприятия по поддержке малого предпринимательства, существенно повлиять на увеличение числа малых предприятий и повышение уровня развития малого предпринимательства в регионе.

Список использованных источников:

1. Бизнес-инкубаторы в системе поддержки малого бизнеса: российский и международный опыт. / Под общей редакцией Э. Маркварта (OST-EURO). – М.: ИПИ, 2001 – 160 с.
2. Бизнес-инкубирование и муниципальная политика: Бюллетень / Материалы конференции «Бизнес-инкубирование и приоритеты муниципальной политики». — М.: Институт предпринимательства и инвестиций, 2003. 156 с.
3. Основы построения бизнес-инкубаторов / О.В.Айгистова, В.Л.Горбунов, О-75 В.Ш.Каганов и др. - М.: Логос, 1999. – 124с.

А.А.Вдовічен, к.с.н, А.В.Козменко,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

Регіональні особливості діяльності банків Чернівецької області

На етапі переходу України до ринкової економіки актуальною залишається проблема вибору подальших напрямів розвитку держави та її регіонів. Сучасна регіональна політика є складовою частиною загальнодержавної політики соціально-економічних перетворень.

Питанням розробки методологічних засад і механізмів реалізації державної регіональної політики присвячені праці багатьох вітчизняних та зарубіжних економістів: М.І.Долішнього, І.І.Лукінова, Т.А.Засць, Б.М.Данилишина, В.І.Пили та ін.

Розвинена банківська система є необхідною умовою нормального функціонування економіки, тобто функціонування суб'єктів господарської діяльності та Державного бюджету. Лише через досконалу банківську

систему можна здійснити реструктуризацію економіки в цілому. Крім того, надійний і розвинений банківський сектор відіграє надзвичайно важливу роль у стабілізації економіки країни. Без залучення коштів населення у банківський сектор неможлива фінансова санація підприємств, які потребують фондів для функціонування і реструктуризації.

Розглядаючи регіональний аспект формування банківської системи України, необхідно враховувати економічні, політичні та соціальні особливості розвитку окремих регіонів. Об'єктивна оцінка такої специфіки дозволяє банкам краще, оперативніше визначати сфери і географію реалізації своїх інтересів.

Сьогодні на Буковині діє понад 300 відділень та філій комерційних банків (19 банківських філій та 291 безбалансових відділень). Найпотужнішими та найвідомішими банками буковинського регіону є "ПриватБанк", "Надра", "Промінвестбанк", "РайффайзенБанк-Аваль", "Тас-Комерцбанк" та інші.

Банківська система Чернівецької області сьогодні вважається одним із найрозвиненіших елементів господарського механізму. Нинішні показники діяльності у банківському секторі країни значно кращі за ті, які спостерігалися у минулі роки. Сьогодні спостерігається зростання ділової активності населення, продовжує розвиватись випуск та інфраструктура кредитних карток, впроваджуються нові продукти, різноманітні форми депозитів, Інтернет-банкінг та ін. Здійснюється широкий спектр кредитних, гарантійних, розрахункових, документарних і депозитарних операцій, посилюється міжбанківська конкуренція за види та обсяги надання приватному сектору послуг, банківських продуктів, підвищується їхня якість.

За даними управління Нацбанку України в Чернівецькій області щодо кредитної діяльності банків краю, нині простежується стійка тенденція до зростання обсягів кредитування інвестиційної діяльності суб'єктів економіки. Вимоги за кредитами, наданими на інвестиційні цілі, збільшилися за 2005 рік у 5,3 раза, а за січень-квітень цього року в 1,4 раза до 222 млн грн. Водночас валютні надходження на рахунки суб'єктів підприємницької діяльності області за 2005 рік зросли на 15,5% і становили в доларовому еквіваленті 78,9 млн. дол., а за січень-квітень 2006 року надійшло 25,1 млн дол, що більше на 23%, ніж за відповідний період минулого року.

На початок червня цього року кредитний портфель області становив 1 млрд 425 млн грн. Зберігаються високі темпи його приросту: за 2005 рік – 83,9%, за січень-травень 2006 року – 41,4% [1].

Сьогодні більшість буковинських банків переходять на довгострокові кредити, де відсоткова ставка нижча, ніж у короткострокових, а у бюджеті області передбачено 200 тисяч гривень на компенсацію в частині відшкодування відсотків за кредитами для підприємств малого бізнесу. Є також регіональний фонд з підтримки малого та середнього бізнесу, який теж виділятиме гроші на такі цілі.

Регіональною особливістю банківської системи Чернівецької області є

значні фінансові надходження, що здійснюються заробітчани у вигляді грошових переказів із-за кордону. З початку 2006 року банківськими та фінансовими установами області виплачено буковинцям за закордонними переказами, у т.ч. за міжнародними платіжними системами 37,7 млн дол і 7,4 млн євро. Крім цього, фізичними особами за межі України відправлено 1,3 млн дол і 0,8 млн євро. Найбільші суми надходжень спостерігалися в доларах США – близько 52%, в євро – близько 41%, решта надходжень – у російських рублях і в інших валютах.

Маючи об'єктивне підґрунтя, населення краю стає дедалі активнішим інвестором. Станом на 1 червня питома вага депозитів фізичних осіб у структурі вкладів становила 81,3%, тоді як на початку року – 76,3%, а темп їх приросту за січень-травень становить 14%. Загалом, станом на 1 червня 2006 року населення Буковини заощадило у банківських вкладах 822 млн грн. Перевагу надають вкладам в іноземній валюті, які становлять 53,1% загальної суми вкладів фізичних осіб [1].

Взагалі, за багатьма показниками банківська система Буковини займає чільні місця серед багатьох інших в Україні. Так, за 2005 р. вона отримала майже 7,5 млн грн прибутку.

Незважаючи на великі досягнення буковинських банків, є і недоліки в їхній роботі. Ефективна розбудова і діяльність регіональних представництв банків вимагають переосмислення та здійснення комплексу заходів щодо гармонізації інтересів розвитку банків та регіону. Для цього необхідно:

1. Змінити характер відносин між центральною установою та регіональним представництвом банку – з феодальних зробити їх партнерськими.

2. З більшим розумінням ставитися до потреб місцевої громади через проведення заходів підтримки соціальної і культурної сфер.

3. Проводити підвищення кваліфікації працівників банку.

4. Зменшити, процентні ставки на кредити, що збільшить потік клієнтів тощо.

З метою оцінки ефективності діяльності банків та інших фінансово-кредитних інститутів у регіоні недостатньо оцінювати тільки їх територіальне розташування, а доцільно досліджувати їх ключову роль у формуванні пропозиції грошових ресурсів для реалізації регіональної економічної політики. Розглядаючи, наприклад, фінансову діяльність комерційних банків у регіонах, варто брати до уваги, що всі вони є філіями столичних банків, а це пов'язано з впливом грошових ресурсів з регіонів.

Узагальнюючи викладені вище положення, можна зробити висновок, що можливості банківського сектора економіки для стимулювання розвитку регіонів використовуються не повністю. Надто пасивно іде процес формування умов для підвищення активності банківських установ, майже не вирішуються питання створення союзів, об'єднань регіональних комерційних і комунальних банків, спроможних задовольнити попит суб'єктів господарювання на банківські послуги, підтримувати впровадження в регіонах практики синдикуваного кредитування, розширення сфери

застосування системи гарантій у сфері кредитування інвестицій для реального сектора економіки.

Взаємодія банків з територіальними органами управління та місцевими органами самоврядування має здійснюватися шляхом спільного фінансування на пайових засадах регіональних інвестиційних програм і проектів, з використанням фінансових ресурсів місцевих бюджетів і банків. У зв'язку з цим важливого значення набуває проблема координації регіональних економічних фінансових та інвестиційних програм з кредитною політикою банків та їхніх філій.

Узгодження економічних інтересів регіону і банківського сектора дасть можливість створення єдиної системи підготовки пропозицій з метою капіталізації ресурсів у рамках програми розвитку регіональної економіки.

Список використаних джерел:

1. Карчева Г. Системний аналіз ефективності діяльності банків України // Вісник НБУ. – 2006. – № 11. – С.14.

Е.О.Грицюк, к.е.н.,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

Вплив ринку нерухомості на соціальне середовище регіону

Соціальне середовище регіону формується під впливом загальнодержавних соціальних стандартів, які мають постійно переглядатись у бік їхнього покращення, а також під впливом регіональних факторів, які мають різний ступінь регулювання. В останній час у суспільно-політичному житті України велика увага приділяється проблемі врегулювання житлово-комунальних тарифів, що безпосередньо впливають на соціальний рівень у країні та окремих регіонах. Але не меншими проблемами, на наш погляд, є проблеми, пов'язані з ринком нерухомого майна. За своєю питомою вагою найбільшу частину ринку нерухомості України займає ринок житла. У будь-якій країні ринок житла є найдинамічнішим ринком, в якому зосереджуються велика частка національного капіталу і це є особливістю даного ринку. Крім того, ринок житла, без перебільшення, є базовим у соціальній сфері, від його стабільності і доступності залежить не лише добробут кожного громадянина країни, але й національна безпека країни. Адже пересічний українець, особливо молодого віку, який не бачить перспективи у вирішенні власного квартирної питання, починає сумніватись у своїй корисності для власної держави і його погляди все частіше спрямовуються у бік заможніших країн. При цьому, у кращому випадку, він бажає заробити гроші і повернутись до країни заможною людиною, яка здатна не лише розв'язати власні побутові проблеми, а й започаткувати власний бізнес.

У зв'язку з вищезазначеним можна зробити висновок, що на державному та регіональному рівні все більшу увагу необхідно приділяти регулюванню ринку нерухомості та його важливої частини – ринку житла. Такого регулювання, на жаль, сьогодні майже зовсім не відчувається. Ціни на